

Inventari de jubilacions

Si algú està al corrent de les darreres novetats editorials, ja deu haver vist que el títol d'aquest article és el d'un llibre que acaba de publicar, el febrer passat, Josep M. Espinàs. Me l'ha enviat l'autor amb una dedicatòria molt cordial, me l'he llegit i rellegit, cosa poc habitual, perquè generalment deixo reposar els llibres unes setmanes o uns mesos abans de llegir-los, i després, cosa menys habitual encara, he intentat aclarir per què aquest llibre em feia pensar tant. Encara no sé si és per la idea mateixa de la jubilació, pel pensament de les coses de què a mi m'agradaria jubilar-me, o per les coses de què l'Espinàs diu que s'ha jubilat.

En temps antic, els esclaus quedaven exempts del treball quan havien dedicat cinquanta anys a l'ofici obligat, mecànic, agrari o domèstic. Cal suposar que, si l'ofici no era molt suau i la salut no era de ferro, molts pocs devien arribar a les alegries de la jubilació. Actualment, hi ha funcionaris públics que es jubilen als vint o vint-i-cinc anys de serveis, com els sergents de la Guàrdia Civil, i d'altres que només es jubilen als setanta-cinc anys d'edat, com ara els arquebisbes i els cardenals. Però en qualsevol cas, tothom que té un ofici regular es jubila un dia o un altre, de grat o per força, i sovint espera jubilós el dia que serà alliberat de l'horari servil. També sap, d'altra banda, que ser retirat administrativament de l'ofici o professió és també com començar a jubilar-se de la vida. Primer de la vida dita activa, com a entrenament per la jubilació final i sense pensió. Josep M. Espinàs ha escrit el llibre que ha escrit jus-

tament perquè no ha de jubilar-se. No ser empleat o funcionari, sinó únicament escriptor sense nòmina fixa, té sense dubte molts inconvenients d'ordre material, però també té avantatges notables. Com ara aquest, que ningú no et pot jubilar de res, i que només et jubiles d'allò que no et ve de gust de fer o de sentir. D'aquesta manera, no cal esperar els seixanta-cinc anys per a res, i un es pot anar jubilat per etapes d'unes coses o altres, de tal manera que arriba a l'edat reglamentària sense traumes, vivint amb una envejable satisfacció. No sé si els que hem practicat, a més de l'escriptura, un ofici de cobrament mensual, estem en condicions d'aplicar a la vida aquestes sàvies mesures.

Josep M. Espinàs explica que s'ha jubilat, al llarg dels quaranta anys anteriors als seixanta-cinc, d'un grapat molt considerable de treballs i molèsties. S'ha jubilat de ser advocat, perquè no hi tenia fe. De la platja, perquè l'aigua i el sol no han de ser obligatoris. De l'orgull i de la humilitat, perquè més aviat fan nosa. Del silenci, perquè el soroll és inseparable de la vida urbana. De l'ambició literària, perquè no la necessita com a professional. De l'excés d'adjectius, perquè els troba sobers i barrocs. De la timidesa i del seny, perquè aquestes qualitats només li les apliquen els altres, mal informats. De l'espanyolitat, per raons que estan a l'abast de qualsevol ciutadà. De la poesia, perquè no es reconeix entre els escollits dels déus. De la gimnàstica, dels amics circumstancials i de pronunciar conferències perquè són coses que cansen sense profit. D'alçar-se i gitar-se d'hora, per una saludable preferència personal. De la militància política, per falta evident de vocació. De l'anonimat i la popularitat, per la poca consistència d'una situació i de l'altra. De la insegure-

tat, la incomprensió, la transcendència i la sinceritat i de la mentida, perquè són conceptes de poca solidesa i de molta ambigüitat. A més, condició que em sem-

bla la més important de totes, s'ha jubilat de la mort. "En mi s'ha fet compatible", escriu, "la jubilació de l'angoixa davant de l'estat de mort amb el manteniment d'un cert entusiasme davant de l'estat de vida".

O siga, que és possible viure sense ser advocat, ni anar a la platja, ni ser orgullós ni humil, ni silenciós ni ambiciós, ni tímid, ni assenyat, ni espanyol. I sense ser poeta ni gimnasta, ni conferenciant ni matiner, ni militant polític, ni sensible ni popular. Ni insegur, ni incomprès, ni transcendent. I a més, sense gastar molts adjectius, ni anar molt al cinema, ni mantenir correspondència abundant, ni col·leccionar res, ni guardar àlbums de fotografies. O havent tingut i estat tot això, però havent-ho perdut i considerant la pèrdua com un descans. Algú pot pensar que, jubilat de tantes coses, la vida del senyor Espinàs deu ser molt avorrida. Jo, que el conec ben poc, estic segur tanmateix que deu ser una vida molt entretinguda. Perquè, si hom hi reflexiona una miqueta, comprovarà que, en jubiliar-se de tots aquells oficis sense substància, queda l'únic de veritat important, que és l'ofici de viure. I en jubilar-se de les categories impossibles, queden intactes les possibilitats reals de l'existència. No sé quants lectors firmarien aquest inventari com a pla de la pròpia jubilació. Jo ho faria ara mateix. El problema és que no veig cap institució solent que me'l pugui garantir.

Joan F. Mira